

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Satori és Lutter Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a 167. számú Ügyvédi Iroda és dr. Uzsoki Ágnes ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés teljesítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. október 20. napján kelt 5.G.42.066/2007/47. számú ítélete ellen az alperes részéről 48. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság az 5.G.42.066/207/47. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 826.010.496 forintot és ebből 200.534.536 forint után 2004. november 24. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os, 2005. január 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, 312.737.930 forint után 2005. november 24. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, míg további 312.737.930 forint után 2006. november 24. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát valamint 7.150.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes jogelődje, a ..... Rt. (a továbbiakban: ..... ) 1996. október 28. napján és 1996. október 29. napján az

alperes részére értékesített a tulajdonában álló, 10 gazdasági társaság jegyzett tőkéjét megtestesítő részvényeket, illetve üzletrészeket. A vételárat a szerződések értelmében 10 egyenlő részletben kellett az alperesnek megfizetnie 1997. november 15. napja és 2006. november 15. napja között. Az egyes vételár részletek minden naptári év november 15. napján váltak esedékessé. Mindegyik szerződésben - különböző sorszámú pontokban - szerepel az a megállapodás, amelynek értelmében amennyiben a vevő az adott vételár-résszel késedelembe esik és a fizetési kötelezettségének az eladó írásbeli felszólításának kézhezvételétől számított 8 napon belül nem tesz eleget, úgy a részvények, illetve üzletrészek tulajdonjoga a nem teljesített vételár-rész arányában minden további intézkedés nélkül viasszaszáll az eladóra, így a szerződő felek közös tulajdonába kerül (továbbiakban egységesen: 8. pont).

Az alperes - a közhiteles cégnyilvántartás adatai szerint - az adásvétellel érintett társaságok közül az E. I. és K. Kft.-ben és az E. L. Klub I. és K. Kft.-ben 1996. október 28. napjától 1997. május 29. napjáig, a C. I. B. Kft.-ben 1996. október 29. napjától 1997. május 25. napjáig, a M. Kft.-ben 1996. október 29. napjától 1997. május 26. napjáig volt tag, ezen üzletrészeket az alperes a F. Rt. részére értékesítette. A ....-tól vásárolt ... I. Rt. részvényeket és S. Rt. részvényeket az alperes 1997. június 3. napján a K. Kft. részére értékesítette. Az A. Rt. „végelszámolás alatt” 2002. augusztus 10-i hatállyal hivatalból törlésre került a cégnyilvántartásból. A D. Rt. a cégnyilvántartásból 1998. június 1. napjával került törlésre, mivel beolvadt a ... SE Kft.-be. Ezt megelőzően, 1997. május 23. napján az alperes részesedését a C. Kft. vásárolta meg. Az I. Rt. perbeli részvény adásvételi szerződéssel érintett részvényei 1999. június 28. napján meghozott közgyűlési határozattal D sorozatú részvényekre kerültek kicserélésre, egyben az ilyen módon nem érintett 14.899.000 forint össz-névértékű részvényeket a társaság a Gt. 263. §-a alapján értékesítette. A P. Kő.... Rt. 2002. évben az átalakulásáról döntött akként, hogy kivált belőle a P.-Pé.. Kft. és a P. F.... Kft., míg a fennmaradó társaság neve P. Cs.... Rt. lett.

1997. április 23. napján a .... megállapodott a G. Tanácsadó és Szolgáltató Hálózati Részvénytársasággal, amely megállapodásban vállalta, hogy a G-M. Kft. részére 11.000.000.000 forint hitelt nyújt a ...-ot az üzletrész átruházási szerződések alapján megillető követelések megvásárlása céljából. E megállapodást a D. Holding Részvénytársaság képviselője is aláírta.

1997. április 25. napján a ..... követelés átruházására irányuló adásvételi szerződést kötött a G-M. Kft.-vel, mely szerződéssel a ... eladta a szerződés melléklete szerinti adósokkal szemben fennálló összesen 11 milliárd forint le nem járt vételár

követelését 11 milliárd forint vételár megfizetése mellett. E szerződés II.2. pontja szerint a vételárat a vevő az 1997. április 23. napján RK-0037/97. számon létrejött kölcsönszerződés alapján folyósított hitelösszeg felhasználásával köteles megfizetni. A III.3. pont szerint a vevő a követeléseket az eladó javára kikötött szerződéses biztosítékok nélkül szerzi meg. A szerződés 1.i. számú melléklete szerint többek között átruházott követelés volt az alperes tartozásából 2004. november 15. napján lejáró 200.534.636 forint, a 2005. november 15. napján lejáró 312.737.930 forint és a 2006. november 15. napján lejáró 312.737.930 forint, azaz összességében 826.010.496 forint, amely követelés vételára ugyanekkora összeg volt. A vételár megfizetésének határideje 1997. május 23. napja volt.

A perbeli követelés megvásárlásához a G-M. Kft. részére a .... - a Magyar Állam készfizető kezességvállalása mellett - hitelt biztosított. A Magyar Állam szerződést kötött a ..... részvényeseivel, amely szerződésben a részvényesek vállalták, hogy megfizetik a Magyar Államnak azt az összeget, amelyet e készfizető kezesség alapján a Magyar Állam a ....-nak megfizet. A megállapodás szerint a Magyar Köztársaság Kormányát képviselő pénzügyminiszter a készfizető kezesség alapján fennálló fizetési kötelezettséget az eredeti kötelezettektől adók módjára hajtja be, és az így megtérült összegekkel elszámol a részvényesek felé.

A G-M. Kft. önkéntes teljesítésének hiányában a ..... 1997. július 1-jei határidővel 5.628.059.164 forint, 1998. július 9-i határidővel pedig 6.231.454.931 forint összegű inkasszót nyújtott be, amelyet a Magyar Állam teljesített. A Magyar Állam az összeg behajtása végett a G-M. Kft.-vel szemben a végrehajtást megindította, azonban az eredményre nem vezetett. A Magyar Állam követelését végül a ..... részvényesei 14.452.939.886 forint összegben megtérítették, ezért a G-M. Kft.-vel szemben indult végrehajtást az adóhatóság 2004. május 28. napján megszüntette.

A G.-M. Kft. végelszámolója nyilvános pályázati eljárás keretében a perbeli követelést 2007. február 5. napján kelt engedményezési szerződéssel 5.000.000 forint ellenértékért a felperesre ruházta át. Az engedményezésről a G.-M. Kft. az alperest 2007. április 20. napján kelt levelében értesítette. A G.-M. Kft. 2005. szeptember 1. napján kelt levelében, a felperes pedig 2007. június 25. napján kelt levelében felhívta az alperest a perbeli követelés teljesítésére. A felhívások eredményre nem vezettek.

A felperes ilyen előzmények után nyújtotta be keresetét a bíróságon, amelyben a Ptk. 365. §-ának (1) bekezdésére és 328. §-ára hivatkozással 826.010.496 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Állítása szerint a ..... a perbeli részvények és üzletrészek tulajdonjogát az 1996. október 28-án és 29-én kelt

adásvételi szerződésekkel az alperesre ruházta át, azonban az alperes a vételár fizetési kötelezettségének nem tett eleget. A szerződésekből eredő, 2004. november 15. napján esedékes vételár-részlet egy részét, illetve a 2005. november 15. napján és 2006. november 15. napján esedékessé váló vételár részleteket a ..... a G.-M. Kft.-re engedményezte, amely cég azt a felperesre engedményezte tovább. Az alperes a perbeli üzletrészek tulajdonjogát az első vételár-részlet esedékességét megelőzően értékesítette. Ennek következtében a szerződések 8. pontja lehetetlenült, mivel a ..... a szerződésekből eredő vételár követelését az első vételár-részlet esedékessé válását megelőzően a G.-M. Kft.-re engedményezte. Hivatkozása szerint nem eshet a felperes terhére, hogy az alperes a részesedése megszerzését az érintett részvénytársaságoknál nem jelentette be. A gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény (Gt.) 239. §-a, illetve az ezt felváltó 1997. évi CXLIV. törvény (új Gt.) 195. §-ának (1) bekezdése alapján ugyanis az alperes bármikor követelhetné volna az érintett részvénytársaságok részvényeinek a kinyomtatását. E körben a felperes a Legfelsőbb Bíróság 1/2000. számú Polgári jogegységi határozatára is hivatkozott, amely szerint a forgatmány nem érvényességi kelléke a részvényátruházás jogcímű szolgáló szerződésnek. A forgatmány hiánya ellenére a részvény adásvételi szerződés érvényes és kikényszeríthető kötelmet keletkeztet. Az alperes a vele szembeni követelés engedményezésére irányuló szerződések érvényességét nem vitathatja, e tekintetben ugyanis jogi érdeke nem áll fenn (felhívta az EBH2003. 957. számú jogesetet).

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte, elsődlegesen a perbeli szerződések színleltségen alapuló érvénytelenségére hivatkozott. Utalt a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal összefoglaló jelentésére, amely szerint a ..... menedzsmentje a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvénynek (a továbbiakban: Hpt.) a biztonságos működést szolgáló több szabályát folyamatosan megszegte, illetve olyan tranzakciókat vállalt fel, amelyek a gazdasági esemény valódi célját és tartalmát elfedték, az ügyletek esetenként színlelt szerződéseket legalizáltak. Előadta, hogy a ..... az 1996. évre kezelhetetlen nagyságúra duzzadt, befagyott követelés és befektetés állományán önkonszolidáció keretében úgy próbált változtatni, hogy csomagban halasztott fizetéssel kihelyezte a leértékelődött társasági részesedéseket és befektetéseket több társasághoz, köztük az alpereshez is. Ezzel az értékvesztett befektetések helyére halasztott fizetés kikötésével vételár követelés került. Az átruházott részesedések csekély értéke és a vételár közötti jelentős különbség a szerződő feleket azért nem zavarta, mert e színlelt megállapodások megkötésekor a cél nem a vételár megfizetése volt, hanem az eszközöknek valamilyen módon az eladóhoz való visszajuttatása és a fennálló tartozások ezzel párhuzamos eliminálása. Ezek a

szerződések ezért színlelt ügyletek voltak. A ..... pánik miatt az önkonszolidációba a Magyar Állam beavatkozott, melynek következtében a követelés csomagból az 1997-2003. években esedékessé váló, valamint a részben a 2004. évben esedékessé váló vételár-részlet egy belföldi befektető vagyonkezelő cégcsoport részére, míg a fennmaradó követelés a G.-M. Kft.-re lett átruházva. Ez utóbbi engedményezési szerződésből eredő vételár megfizetéséhez a G.-M. Kft. hitelt kapott a .....tól, amelyért a Magyar Állam garanciát vállalt a 1040/1997. (IV.29.) és a 1041/1997. (IV.29.) Kormány határozatok szerint. A G.-M. Kft. helyett a Magyar Állam teljesített a ..... felé az állami garancia lehívása alapján, ezért a Magyar Állam, illetve a ..... részvényesei váltak a G.-M. Kft. összességében 12.000.000.000 forint összegű tartozásának hitelezőivé. Az adóhatóság végrehajtás útján ezen állami követelés behajtását megkezdte, ennek keretében a perbeli követelés is lefoglalásra került, a viszontgarantőrök pedig a mai napig várják, hogy a Magyar Állam a G.-M. Kft.-től a követelésüket adók módjára behajtsa és az így befolyt összeggel velük elszámoljon. Másodlagosan az alperes arra hivatkozott, hogy a perbeli követelés érvényesítésére a felperes nem jogosult, tekintettel az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény (Art.) 87. §-ának (3) bekezdésére és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 110-113. §-aira. Harmadlagosan arra is hivatkozott az alperes, hogy a ..... a perbeli szerződéseket nem teljesítette, azaz a Ptk. 277. §-ának (1) bekezdésében, 117. §-ának (2) bekezdésében, a Ptk. 338/B. §-ában és az 1/1965.(1.24.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek nem tett eleget akkor, amikor a ..... Invest Rt., az A. Pénzügyi Rt., a D. Rt. és a S. Rt. perbeli adásvételi szerződéssel érintett részvényeit - amelyek a szerződések megkötésekor még kinyomtatásra sem kerültek - nem adta az alperes birtokába. Az I. Rt. részvényei pedig a szerződés aláírását megelőzően lebélyegzéssel 641,6 forint névértékűre lettek átalakítva, így az ezzel kapcsolatos perbeli szerződés megkötésének idején már nem léteztek a szerződés tárgyát képező 1.000 forint névértékű I. Rt. részvények. Amíg tehát a részvények szolgáltatására irányuló kötelezettség maradéktalanul teljesítésre nem kerül, addig a felperes az oszthatatlan szolgáltatásként igényelt vételár hátralékot nem követelheti. Erre tekintettel az alperes a követelés időelőttiségére hivatkozva a Pp. 157. § a) pontja és 130. § (1) bekezdés f) pontja alapján kérte a per megszüntetését, majd módosított ellenkérelmében erre alapítottnan a felperes keresetének az elutasítását. Negyedlegesen a szerződések közös tulajdonnal és a részvények tulajdonjogának visszaszállásával kapcsolatos rendelkezései alkalmazásának lehetetlenülésére hivatkozott. Előadása szerint a ..... úgy értékesítette a perbeli vételár követelését a G.-M. Kft.-nek, hogy ez utóbbi a követeléseket az eladó javára kikötött szerződéses biztosítékok nélkül szerezte meg. Miután így a szerződés teljesítése kapcsán az alperes részére választási lehetőséget biztosító rendelkezés lehetetlenült, az alperes a Ptk. 312. §-ának (5)

bekezdése alapján élve választási jogával, a (3) bekezdés szerint a tartozása megfizetésének kötelezettsége alól mentesült.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozottnak találta. Elsődlegesen a felperes perbeli legitimációját vizsgálta, melynek során a Ptk. 328. § (1) bekezdésére utalással megállapította, hogy a felperes a ..... és a G.-M. Kft., valamint a G.-M. Kft. és a felperes között létrejött engedményezési szerződések csatolásával igazolta, hogy a perbeli követelés jogosultja. Hangsúlyozta, hogy az utóbbi engedményezési szerződés vonatkozásában az alperes nem hivatkozhat annak semmisségére, illetve értékaránytalan voltára, mivel az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége az adós fizetési kötelezettségét nem befolyásolja (EBH2003. 868 számú jogeset). A Ptk. 328. § (4) bekezdésére alapítva kifejtette, hogy a G.-M. Kft. 2007. április 20. napján kelt levelével az alperest értesítette az engedményezés tényéről, ezért ezt követően az alperes már csak az engedményesnek jogosult és köteles teljesíteni. A beszerzett iratokból megállapíthatónak látta, hogy a felperes perbeli követelése soha nem szállt át sem a Magyar Államra, sem az alperes által hivatkozott viszontgarantőrökre, ugyanis azok nem a perbeli követelésnek váltak a jogosultjává, hanem azon hitelszerződésből eredő követelésnek, amely a ..... és a G.-M. Kft. között jött létre a perbeli követelést is magában foglaló követelések ellenértékének, azaz a G.-M. Kft. által fizetendő vételárnak ..... által történő finanszírozása tárgyában. Az alperes nem tudta igazolni, hogy a Magyar Állam által követelése behajtása iránt indított végrehajtási eljárásban az akkor még a G.-M. Kft.-t megillető perbeli követelés lefoglalásra került volna az adóhatóság által, továbbá arra nézve sem merült fel bizonyíték a perben, hogy a végrehajtás 2004. május 28-i megszüntetését követően újabb végrehajtási eljárás indult volna a G.-M. Kft.-vel szemben, ezért az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a G.-M. Kft. jogszerűen értékesítette a perbeli követelést a felperesnek 2007. február 5. napján. Rámutatott, hogy az alperesnek nem kell tartania a kétszeres teljesítés veszélyétől sem, mivel az alperesnek részesedések átruházására irányuló szerződésekből eredő vételár tartozása van, amelyet az engedményezések folytán a felperes felé kell megfizetnie. A G.-M. Kft. tartozása ezzel szemben azon a kölcsönszerződésen alapul, amelyből eredő kölcsön összegét a .....-nak, illetve az állami garancia beváltására tekintettel jogutódjának, a Magyar Államnak, avagy a Magyar Állam felé teljesítő viszontgarantőröknek köteles megfizetni.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperes azon hivatkozását, mely szerint ha a felperesnek teljesítene, ezáltal a Magyar Államot vagy a viszontgarantőröket kár érné. Hangsúlyozta, hogy az alperes nem jogosult perben nem álló harmadik személyek védelme érdekében fellépni, mivel fizetési kötelezettségét nem érinti az,

hogy más személyek követelése megtérül-e a Ptk. 329. §-ának (3) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság ezt követően vizsgálta, hogy a perbeli szerződések színlelt volta megállapítható-e. A Ptk. 207. § (3) és (4) bekezdésére utalva kifejtette, hogy a perbeli szerződések színlelés okából való semmisségét akkor lehetett volna megállapítani, amennyiben a perben bizonyítást nyer, hogy egyik szerződő fél sem kívánta megkötni azt a szerződést, amely a nyilatkozataik alapján keletkezett. Az alperes nyilatkozatai és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok tükrében nem találta szükségesnek az alperes által indítványozott tanúk meghallgatását. Hangsúlyozta, hogy a tanúk nem a perbeli követelésről, hanem legfeljebb a Magyar Államnak a G.-M. Kft.-vel szembeni követelésének érvényesítéséről tudtak volna vallomást tenni. Az alperes maga sem vitatta azt, hogy a perbeli szerződésekkel a társasági részesedéseken tulajdont kellett szereznie, különben azokat nem tudta volna harmadik, negyedik személyek közbeiktatásával visszajuttatni a .....-nak. Az alperes azt sem vitatta, hogy e szerződésekből a .....-nak vételár követelése keletkezett, különben nem lett volna az alperesnek olyan tartozása, amelyet rendeznie kellett volna. Amennyiben a ..... ezen szerződésekkel az akkori mérleg szerkezetének és tevékenységi mutatóinak javítását, konszolidálását kívánta elérni, az legfeljebb a szerződés rejtett vagy nyílt indokának tekinthető, amely a Ptk. 207. §-ának (3) bekezdése alapján a szerződés érvényességét nem érinti. Az elsőfokú bíróság kiemelte azt is, hogy az alperesnek csak akkor volt lehetősége a megszerzett üzletrészek továbbértékesítésére, ha a .....-kal kötött szerződések alapján ezen társasági részesedések tulajdonosává vált. Ezen túlmenően a felperes okirattal igazolta, hogy az alperes az A. Rt. „végelszámolás alatt” cég közgyűlésén eljárta, azaz gyakorolta a ráruházott részvényesi jogait. Mindezekre nem lett volna lehetősége, amennyiben e cégek részvényeit a perbeli szerződések megkötését követően nem szerezte volna meg. Az elsőfokú bíróság bizonyítottan találta, hogy a ..... az üzletrészek és a részvények tulajdonjogát az alperesre átruházta, azokon az alperes tulajdont szerzett. Ellenkező bizonyíték hiányában a társasági részesedések ellenérték fejében történő értékesítését látta megállapíthatónak, amely tény szintén nem támasztja alá a perbeli szerződések alperes által hivatkozott színlelt voltát. A részesedéseket eladó ..... részéről sem találta megállapíthatónak a színlelést. A vételár megfizetésének tényén ugyanis nem változtat, hogy az a ..... által nyújtott hitelből vagy valamely ellenkövetelés beszámításával történik meg. Rámutatott, hogy az alperes csak a per megindítását követően kezdett hivatkozni a szerződések színleltségére, holott annak alapján már az 1997. évtől 2003. évig teljesített, illetve a 2004. évre járó vételár-részt a ...-i Részvénytársaság felé megfizette. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság úgy ítélte

meg, hogy a perbeli adásvételi szerződések mindkét szerződő fél általi színleltége nem állapítható meg, és a további bizonyítás e körben szükségtelen.

Az elsőfokú bíróság a felperes által csatolt iratokból megállapíthatónak találta, hogy az alperes azon részvények alapján is gyakorolta részvényesi és tulajdonosi jogait, amelyek vonatkozásában arra hivatkozott, hogy azok nem kerültek kinyomtatásra. A részvényesi jogok gyakorlása csak akkor volt lehetséges álláspontja szerint, ha a részvények kinyomtatása a perbeli szerződések megkötése után megtörtént és azok az alperes birtokába kerültek.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperes hivatkozását a teljesítés lehetetlenné válása alapján történő mentesülésre is. Rámutatott, hogy a perbeli szerződések az alperesi késedelem, illetve nem-teljesítés szankciójaként rendelkeztek a részvények tulajdonjogának visszaszállásáról illetve közös tulajdon keletkezéséről. A Ptk. 312. §-ának (1) - (5) bekezdésére alapítva kifejtette, hogy a szerződés lehetetlenülése csak akkor következhet be, ha a szerződés teljesítése válik lehetetlenné. A perbeli esetben a részesedések tulajdonjogának átruházása a ..... részéről megtörtént, az alperes vételár fizetési kötelezettsége pedig a pénz helyettesíthető voltára tekintettel nyilvánvalóan nem lehetetlenülhetett. Az a körülmény tehát, hogy a ..... a vételár követelését átruházta, és ezáltal az új jogosultat a vételár követelés biztosítéka már nem illette meg, a szerződés lehetetlenülését nem eredményezte.

Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az alperes fizetési felszólítást csak a G.-M. Kft.-től és a felperestől kapott, ezért nem hivatkozhat megalapozottan arra, hogy a felperes már csak a részvények visszaadását, illetve a részesedések közös tulajdonba kerülésének megállapítását kérhetné. A ..... ugyanis ezen szerződéses biztosítékok nélkül ruházta át a perbeli követelését a felperes jogelődjére, így ez a biztosíték a G.-M. Kft.-vel kötött engedményezési szerződéssel a felperesre sem szállhatott át.

A Ptk. 313. §-a alapján érvényesülő 300. § (1) bekezdésére utalással megállapította, hogy a felperes a perben alappal követelte az alperes teljesítését a perbeli szerződések alapján a késedelem következményeinek érvényesítésével. Mindezekre tekintettel a keresetnek helyt adott és az alperest a keresetben foglaltak szerint marasztalta.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását kérte. Állítása szerint

az elsőfokú bíróság mind eljárásjogi, mind anyagi-jogi értelemben jogsértő, téves és megalapozatlan ítéletet hozott. Valamennyi kérdésben kizárólag a felperes álláspontját fogadta el, az alperest megfosztotta a bizonyítás lehetőségétől, majd az alperes terhére értékelte a releváns körülmények bizonyítatlanságát.

Az eljárásjogi jogsértések körében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan tárta fel. Nem rögzítette az alperes által hivatkozott számos releváns körülményt, így a ..... által kezdeményezett önkonszolidációs folyamatot, az 1997-es bank-pánikot és ennek a perbeli szerződésekkel és a felperesi jogelőddel összefüggő lépéseit, valamint azt, hogy a perbeli részesedések közül hét részesedés közhiteles nyilvántartás adataival igazolva a peranyaghoz csatolt ügyleteken és cégeken keresztül visszakerült a .....hoz.

Az alperes a fellebbezésében utalt a Pp. 2. §-ának (1) és 164. §-ának (1) bekezdéseire és előadta, hogy az alperes által a felperesi követelés jogalapjául szolgáló adásvételi szerződések színleltségére vonatkozóan a szerződést aláíró személyek tanúmeghallgatására azért nem került sor, mert az elsőfokú bíróság megszegte a Pp. vonatkozó szabályait. A 2010. július 1-jei tárgyalás előtt ugyanis elrendelte az indítványozott tanúk meghallgatását és idézést is küldött részükre, de az idézések térítvevénye a tárgyalásig nem érkezett vissza, ezért eltekintett a tanúk meghallgatásától.

Az alperes a fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezte a felperest a D. Rt. részvények átadása megtörténtének igazolására, de amikor az elmaradt, mégis a részvényátadás megtörténtét állapította meg, pedig a ki nem nyomtatott részvények birtokba adása és forgatása ténylegesen nem történt meg. E miatt több szerződésben nem részvény, hanem részvényhez való jog került értékesítésre.

Az alperes álláspontja szerint törvénysértő az elsőfokú ítélet abban a vonatkozásban is, hogy miközben az ítélet rendelkező részében az alperest marasztalja el, az ítélet indokolásának 10. oldalán megállapítja, hogy a felperes keresete nem alapos.

Az alperes fellebbezésében állította, hogy nincs jelentősége annak az ítéleti okfejtésnek, hogy a Magyar Állam kölcsönkövetelést érvényesített a felperes jogelődjével szemben. A jelen per tárgyát képező követeléshez ennek nem lehet köze, ugyanis teljesen mindegy, hogy milyen jogcímen alapuló követeléssel rendelkezik a Magyar Állam a felperes jogelődjével szemben, az alperes a Vht. 113. §-a alapján mindenképpen kétszeresen lenne kénytelen helyt állni. Az erre történő

hivatkozással az alperes nem harmadik személy érdekeit kívánja védeni, hanem a saját, jelenlegi és jövőbeni érdekeit védelmezi, megelőzve a kétszeres teljesítésre kötelezést.

Az alperes sérelmezte azt is a fellebbezésében, hogy a színleltség körében az elsőfokú bíróság úgy hozott érdemi határozatot, hogy bizonyítást nem folytatott le, azt kizárólag a felperes előadása és okiratai, valamint az alperes 2010. június 8-án kelt ellenkérelmében részletezett tények kapcsán vizsgálta és értelmezte. A színleltség szempontjából pedig a tények csak a felek akaratának feltárása révén állapíthatók meg. Az elsőfokú bíróság a színleltség kérdésében úgy értékelte az alperes hátrányára a bizonyítatlanságot, hogy az általa felajánlott bizonyítást mellőzte, annak nem adott helyt. Ezzel a Magyar Köztársaság Alkotmányának 57. § (1) bekezdésében biztosított alkotmányos jogát sértette meg. Hangsúlyozta, hogy az alperes nem a berekesztésre figyelmeztetés előtt, hanem a per jóval korábbi szakaszában már hivatkozott a színleltségre, amelyre a Ptk. 234. §-a alapján egyébként is határidő nélkül hivatkozhat. A színleltség érdemét érintően az alperes a fellebbezésében - a lényegét tekintve - megismételte az elsőfokú eljárásban felhozott érveit, fenntartotta a tanúk meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát is.

Az alperes továbbra is állította, hogy a ki nem nyomtatott részvények átruházása érvényes jogügyletet nem keletkeztethet. Hivatkozott e körben a Ptk. 365. §-ának (1) bekezdésére, 317. §-ának (2) bekezdésére, 117. § (2) bekezdésére és az 1/1965.(I.24.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésére is.

Sérelmesnek, jogsértőnek és jogszerűtlennek minősítette az elsőfokú bíróság lehetetlenülésre vonatkozó indokolását. Állítása szerint a felek a szerződésekben azt rögzítették, hogy a nem teljesített vételárral arányos részesedés-hányadok az eladóhoz visszakerülnek. Ez valójában egy előre meg nem határozható részben és feltételtől függő olyan nyilatkozat, amely az eredeti szolgáltatás visszafordításáról, a részesedés- hányadok eladóra visszaszállásáról szól. E tekintetben ez az alperes mint vevő által választható szolgáltatásnak minősül.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, lényegét tekintve megismételve az elsőfokú eljárás során felhozott érveit.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, így az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával levont jogkövetkeztetésével és ebből eredő érdemi döntésével, valamint határozatának a lényeges kérdésekben kifejtett indokolásával a Fővárosi Ítélőtábla egyetért.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy az igazolt engedményezések következtében perbeli legitimációval rendelkező felperes a Ptk. 313. §-a alapján érvényesülő 300. § (1) bekezdése szerint alappal követelte az alperes teljesítését a csatolt szerződések alapján a késedelem következményeinek érvényesítésével. Helytállóan utalt arra, hogy a G.-M. Kft. és a felperes közötti engedményezési szerződés vonatkozásában az alperes nem hivatkozhat annak semmisségére, illetve értékaránytalan voltára, mivel az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége az adós fizetési kötelezettségét nem befolyásolja. Helyesen állapította meg, hogy a G.-M. Kft. 2007. április 20-án kelt értesítésére tekintettel az alperes a társasági részesedések - általa nem vitatott összecszerűségű - ellenértékét az engedményesként eljáró felperesnek jogosult és köteles teljesíteni. Mindezek alapján helyes döntést hozott akkor, amikor a felperes keresetének helyt adott, és az alperest a kereset szerint marasztalta.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság nem tért ki az ítéletében a ..... által kezdeményezett önkonszolidációs folyamatra, az 1997-ben bekövetkezett bankpánikra, az ennek kapcsán eszközölt felügyeleti beavatkozásra és mindennek a perbeli szerződésekkel és a felperesi jogelőddel összefüggő lépéseire. Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozott körülményeket a perbeli jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, a releváns adatok a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen rendelkezésre álltak, mely adatokból okszerű következtetéseket levonva jutott érdemi döntésére. A felperes által a fellebbezésében sérelmezett további jogügyletek, nevezetesen a ..... és a G.-M. Kft. között a perbeli részesedések ellenértékének megfizetése érdekében a G.-M. Kft. számára a ..... által nyújtott hitel és az ezzel kapcsolatos állami garanciavállalás, illetve az ennek érvényesítése eredményeképpen keletkező esetleges további követelések - ahogy arra az elsőfokú ítélet helyesen utalt - a peres felek jogvitájának eldöntése szempontjából nem bírnak jelentőséggel, erre ugyanis a felperes perbeli legitimációját is megalapozó engedményezési szerződés nem terjed ki. Ebből az következik, hogy amennyiben a Magyar Állam a hitelszerződésből eredő követelését a G.-M. Kft.-vel szemben esetlegesen érvényesítené, úgy az alperes az esetben sem minősül Vht. 100. §-a szerinti olyan harmadik személynek, akivel szemben az adós G.-M. Kft.-nek követelése van vagy lehet, illetve akivel az adós G.-M. Kft. olyan szerződést kötött, amelyből később

követelése keletkezik, illetve keletkezhethet (Vht. 100. § (1) bekezdése). Súlytalan ezért az alperes hivatkozása a Vht. 112. § (2) bekezdésére és 113. §-ára, annak feltételei ugyanis a perbeli esetben nem állnak fenn. Mindebből következően helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek nem kell tartania a kétszeres teljesítés veszélyétől, mivel az alperesnek a társasági részesedések átruházására irányuló szerződésekből eredő vételár tartozása van, amelyet az engedményezések folytán a felperes felé kell megfizetnie.

Megalapozatlan az alperes fellebbezésének az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésére történő hivatkozása is. Bár helytálló volt az arra irányuló tényelődása, hogy a perbeli jogvitát megalapozó átruházási szerződések színleltségére az alperes ténylegesen nem a tárgyalás berekesztése előtt, hanem már azt megelőzően, 2009. január 20-án kelt beadványában utalt, továbbá egyetért a Fővárosi Ítéltábla azzal is, hogy erre a Ptk. 234. § (1) bekezdése alapján határidő nélkül hivatkozhat, de ez nem érinti azt, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést hozott akkor, amikor az alperes által hivatkozott színleltséget nem látta megállapíthatónak. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra az ítéletében, hogy az alperes maga sem vitatta, hogy a perbeli szerződésekkel a részesedéseken tulajdont kellett szereznie, különben nem tudta volna azokat harmadik, negyedik személyek közbeiktatásával visszajuttatni a .....-nak. Helytállóan következtetett arra is, hogy amennyiben a ..... ezen szerződésekkel az akkori mérleg szerkezetének és tevékenységi mutatóinak javítását, konszolidálását kívánta elérni, az legfeljebb a szerződés rejtett vagy nyílt indokának tekinthető, amely a Ptk. 207. §-ának (3) bekezdése alapján a szerződés érvényességét nem érinti. Az alperes az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésében a lehetetlenülésre hivatkozással állította, hogy a tartozása megfizetésének kötelezettsége alól mentesült a Ptk. 312. § (3) bekezdése alapján, így az adásvételi szerződésben vállalt fizetési kötelezettségét - a színleltség körében - nem vitatta.

Jogsabálysértés nélkül járt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor az alperes nyilatkozatai és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok tükrében nem találta szükségesnek az alperes által indítványozott tanúk meghallgatását, mivel a tanúk nem a perbeli követelésről, hanem legfeljebb a Magyar Államnak a G.-M. Kft.-vel szembeni követelésének érvényesítéséről tudtak volna vallomást tenni. Nincs jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a megidézett, de a tárgyaláson meg nem jelent tanúk meghallgatását, és a tárgyalást követően nem rendelte el ismételt idézésüket. A tanú idézését elrendelő végzése a Pp. 227. § (2) bekezdése szerinti olyan pervezető végzés, amelyhez a bíróság nincs kötve. Megváltozott jogi álláspontja következtében jogsértés nélkül mellőzheti az egyszer már idézett, de meg nem jelent tanúk ismételt megidézését.

Az elsőfokú bíróság a szolgáltatott és beszerzett bizonyítékokból pedig a Pp. 206. §-szerint, okszerűen következtetett arra, hogy a társasági részesedések átruházására irányuló szándék a feleknél fennállt, valamint arra is, hogy azok átruházása a szerződő felek akaratának megfelelően megtörtént. A rendelkezésre álló adatokból kétséget kizáróan megállapítható volt ugyanis, hogy az alperes a tagsági, illetve a részvényesi és tulajdonosi jogait a perbeli részesedések kapcsán gyakorolta, ezért helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem eshet a felperes terhére az, hogy az alperes a részesedése megszerzését az érintett részvénytársaságoknál esetlegesen nem jelentette be.

Mindebből következően a fellebbezésben hivatkozott jogsértés sem az eljárásjogi, sem az anyagi jogi jogszabályok vonatkozásában nem állapítható meg, ezért alaptalan a fellebbezésnek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítványa. Nem érinti ezt az a körülmény, hogy az ítélet 10. oldalának második bekezdésében - nyilvánvaló elírás folytán - valóban az a megállapítás szerepel, hogy a felperes keresete nem alapos, annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság az alperest a keresetben foglaltak szerint marasztalta. Az indokolás további részeiből kétséget kizáróan megállapítható ugyanis, hogy az elsőfokú bíróság a keresetet megalapozottnak találta, ennek részletes és kielégítő indokát adta. A fellebbezés által sérelmezett megállapítás nyilvánvaló elírás, amely a Pp. 224. § (1) bekezdése alapján, az elsőfokú bíróságnál előterjeszthető kijavítás iránti kérelem útján orvosolható.

Megalapozatlan a fellebbezésnek a felperesi szolgáltatás oszthatatlan voltára, és ebből eredően az alperes vételár fizetési kötelezettsége alóli, a Ptk. 317. § (2) bekezdésére alapított mentesülésére történő hivatkozása is. Az egységes ítélezési gyakorlat szerint egy szolgáltatás akkor tekinthető oszthatatlannak, ha fizikailag nem bontható szét olyan részekre, amelyek külön-külön is használhatók és forgalomképesek, illetve a részekre bontás aránytalan anyagi veszteséggel vagy érdeksérelemmel járna (fizikai oszthatatlanság), vagy az oszthatóság jellemzőivel egyébként rendelkező szolgáltatás a felek megállapodása vagy jogszabály rendelkezése folytán válik oszthatatlanná azáltal, hogy a jogosult szerződéses vagy jogszabályban biztosított érdekeinek kielégítésére a megosztott részek nem alkalmasak (jogi oszthatatlanság). A perbeli esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes jogelődjének szolgáltatása fizikai értelemben nem minősül oszthatatlannak, továbbá azt sem lehetett tényként megállapítani, hogy a szerződő felek annak jogi oszthatatlanságában állapodtak volna meg. Az alperes még akkor sem hivatkozhatna alappal arra, hogy a Ptk. 317. § (2) bekezdése alapján mentesült a vételár fizetési kötelezettsége alól, amennyiben bizonyítást

nyert volna az elsőfokú eljárásban azon állítása, mely szerint a perrel érintett részesedések átruházása nem teljes körűen történt meg. A rendelkezésre álló adatok okszerű mérlegelésével az elsőfokú bíróság helyesen arra az álláspontra jutott, hogy az átruházás megtörtént. További bizonyítást e vonatkozásban - a szerződéskötés óta eltelt idő hosszára és a részesedések alperes általi továbbértékesítésére tekintettel - a Fővárosi Ítéltábla sem látott szükségesnek.

Részben értett csak egyet a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a teljesítés lehetetlenné válása körében kifejtett álláspontjával. Rámutat arra, hogy a részesedések tulajdonjogának átruházására irányuló szerződésekben szereplő vitatott kikötés - amely szerint amennyiben a vevő valamely vételárrésszel késedelembe esik és fizetési kötelezettségének az eladó írásbeli felszólításának kézhezvételétől számított 8 napon belül nem tesz eleget, úgy a részesedések tulajdonjoga a nem teljesített vételárrész arányában az eladóra visszaszáll, míg a meg nem osztható részvények és üzletrészek az eladó és a vevő közös tulajdonába kerülnek - a szerződő felek között olyan kötelmi igényt keletkeztet, amely sem a vételár követelés átruházására vonatkozó adásvételi szerződéssel, sem az ezt követő engedményezéssel nem ruházható át harmadik személyre. Ezt az 1997. április 25. napján kelt, a ..... és a G.-M. Kft. között létrejött követelés átruházására irányuló adásvételi szerződés III. 3. pontja is tartalmazza akként, hogy a vevő a követeléseket az eladó javára kikötött szerződéses biztosítékok nélkül szerzi meg. Mindebből az következik, hogy a vitatott kikötés nem vált sem a ..... és a G.-M. Kft. között létrejött szerződés részévé, és azt a felperes sem szerezte meg az engedményezés következtében. Az alperesnek e kikötés lehetetlenülésére vonatkozó védekezésének érdemi vizsgálatára szükségtelenül került sor az elsőfokú bíróság által, e kikötésből származó esetleges igényt ugyanis az alperes csak a szerződéses partnere - a ....., illetve annak általános jogutódja - irányában érvényesíthetne szerződésszegésre hivatkozással, amennyiben ennek feltételei fennállnak.

Mindezek következtében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a fenti indokolásbeli kiegészítéssel - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperest a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperesnél felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a), b) és c) pontja, valamint (4) és (6) bekezdése alapján, mérlegeléssel megállapított, a 4/A. § (1) bekezdése szerinti áfával növelt összegű ügyvédi munkadíjból áll.

Budapest, 2010. március 1.

. Koday Zsuzsanna s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.  
előadó bíró

. Bleier Judit s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül:  
bíróági tisztviselő